

OTÁZKY – ODPOVĚDI – KOMENTÁŘE k udržitelnému rozvoji hl. města Prahy

Spolek [Společně pro Šestku](#) poslal dne 25. 1. 2024 na Radu hlavního města Prahy [Žádost o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb.](#), aby zjistil, jak hlavní město Praha (jakými konkrétními vyhláškami, nařízeními nebo usneseními) naplňuje potřeby veřejného zájmu ve vztahu k udržitelnému rozvoji města. V žádosti bylo odůvodnění podány tři přílohy.

PŘÍLOHA 1: Rozpis otázek s legislativním kontextem

PŘÍLOHA 2: 27 strategických cílů ČR, které obsahuje Strategický rámec ČR 2030

PŘÍLOHA 3: 17 cílů udržitelného rozvoje (SDGs = Sustainable Development Goals) stanovených OSN

Na otázky spolek dostal spolek odpověď 4. 3. 2024 [v dopise č.j. MHMP 312943/2024](#).

K jednotlivým odpovědím, které na předložené otázky poskytl Magistrát hl. m. Prahy v součinnosti se sekretariátem náměstka primátora hl. m. Prahy pro oblast územního a strategického rozvoje, s odborem územního rozvoje MHMP, s odborem ochrany prostředí MHMP, s odborem dopravy MHMP a Institutem plánování a rozvoje hlavního města Prahy, p. o. si dovoluujeme připojit komentáře.

Smyslem komentářů je ujasnění odpovědí, neboť některé odpovědi jsou příliš obecné, nebo ne zcela reagují na legislativní kontext, který byl k otázkám doložen v přílohách.

Za SP6 komentáře napsal a do současné podoby upravil 25.3.2024 : Ing. arch. Vladan Hodek

Shrnující komentář podaných odpovědí

V obecné rovině existuje organizační řád i úkoly, které umožňují dílčí naplňování potřeb veřejného zájmu. Hlavní město Praha však potvrzuje, že řádně neplní veřejné úkoly, které mu byly svěřeny Vládou ČR.

- Neplní Vládou stanovené cíle udržitelného rozvoje.
- Nemá vytvořeny podmínky pro účinnou koordinaci činností v území.
- Nemá konkrétní akční plány (není návaznost na podrobné územní plánování).

Přes velký prostor, které organizační složky hlavního města Prahy ke své práci mají, jim chybí jasný kompas v zavedených postupech strategického řízení, aby bylo možné posoudit smysluplnost plánovaných investic a bylo možné poznávat, hodnotit a rozhodovat v souladu s uznanou podobou veřejného zájmu.

OTÁZKY – ODPOVĚDI – KOMENTÁŘE

1. Jakým usnesením rady, nebo zastupitelstva, nebo případně jiným opatřením bylo rozhodnuto o implementaci Strategického rámce ČR 2030 do Strategického plánu hl.m. Prahy, který je zastřešující celoměstskou strategií rozvoje hl.m. Prahy, ze které všechny strategie města vychází?

1. ODPOVĚĎ MHMP

Vláda ČR ve svých schvalovacích usneseních ke Strategickému rámci ČR 2030 pouze „doporučuje guvernérovi České národní banky, hejtmanům, primátorům statutárních měst a starostům obcí, aby při koncepční činnosti jimi řízených úřadů vycházeli ze Strategického rámce“, resp. „doporučuje hejtmanům, primátorce hlavního města Prahy a představitelům obcí spolupracovat s orgány státní správy při plnění cílů Implementačního plánu“.

Jelikož byl Strategický rámec ČR 2030 schválen v době, když již byla platná poslední aktualizace Strategického plánu hl. m. Prahy, orgány hl. m. Prahy nepřijaly konkrétní usnesení o implementaci Strategického rámce ČR 2030 do Strategického plánu hl. m. Prahy. V případě, že bude identifikována potřeba jeho aktualizace, bude vhodné zajistit, aby její obsah koncepčně vycházel ze Strategického rámce ČR 2030 a přispíval tak k plnění cílů Implementačního plánu.

1. KOMENTÁŘ SP6

Usnesením vlády č. 669/2018 ze dne 17. 10. 2018 byl schválen [Implementační plán Strategického rámce ČR 2030. Dává opravdu doporučení](#), ale ta mají svůj odraz v Politice územního rozvoje. Usnesení vyšlo ve Věstníku, a proto se jedná o veřejný úkol, který je hl. m. Praha povinna plnit.

Stejně jako ČR zpracovala Politiku územního rozvoje, má si obdobně kraj zpracovat vlastní strategický plán, který navazuje na Strategický rámec ČR 2030 a cíle vložit do Zásad územního rozvoje. Obdobně pak i město nebo MČ má mít strategický plán a tomu odpovídající územní plán, respektive územní studii nebo regulační plán. Jedná se o naplňování principu proporcionality a subsidiarity, která je obsažena ve smlouvě o EU od roku 2012.

Funkční strategické plánování a řízení předpokládá Nařízení EU 2021/1119 z 30. 6. 2021 („evropský právní rámec pro klima“). Bez zavedení strategického plánování a řízení není reálné naplňovat zákonné cíle EU. Usnesení vlády ČR je pokyn k organizačním opatřením, která podmínky pro koordinaci a spolupráci vytvoří.

2. Jaké usnesení, nařízení nebo opatření zajišťuje koordinaci vlastního strategického plánu s 27 strategickými cíli Strategického rámce ČR 2030 a relevantními specifickými cíli ze Strategického rámce ČR 2030?

2. ODPOVĚĎ MHMP

Odpověď viz bod 1.

2. KOMENTÁŘ SP6

Dekarbonizace je největší výzvou moderního světa.

Zásadní požadavek environmentální odpovědnosti při zachování prosperity a sociální soudržnosti je dominantní veřejný zájem, který se opírá o širokou shodu celé Evropské unie. Na principech strategického plánování a řízení si každá země zpracovává vlastní strategie, které jsou pak vzájemně koordinovány na půdě EU a je podle nich přijímána společná legislativa. Srdcem strategií ČR je Strategický rámec ČR 2030, na jehož podkladě mají vznikat místní i resortní strategie. Tento postup umožňuje vlastními prostředky sledovat společné cíle. Dodržování tohoto principu představuje úhelný kámen, který umožňuje posuzovat priority a hodnotit přínosy konkrétních řešení ve vztahu k naplňování uznané podoby veřejného zájmu.

Hl. m. Praha sice Strategický rámec ČR 2030 představuje v rámci Územně analytických podkladů, ale bez reálné implementace do závazných dokumentů zůstává k cílům ČR mimoběžná. Přináší to zásadní problém pro působnost celé veřejné správy, která pak velmi obtížně definuje konkrétní podobu veřejného zájmu. Přináší to malou efektivitu, malý společenský přínos a vysoké náklady.

Praha je leader celé ČR. Má bezprostřední vliv minimálně na 1/5 celé populace ČR. Nezájem hl. m. Prahy koordinovat a naplňovat společné cíle ČR ovlivňuje schopnost prosperity, rozvoje, environmentální odpovědnosti a sociální soudržnosti a bezpečnosti celé ČR.

2.1. Jakými organizačními opatřeními hl.m. bylo zajištěno, aby orgány veřejné správy hl. m. Prahy koordinovaly vlastní specifické cíle strategického plánu s vlastním rozhodováním o území?

2.1 ODPOVĚĎ MHMP

Rozhodování o území zahrnuje postupy upravené v části třetí hlavě III dílech 4 a 5 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), které směřují k vydání územního rozhodnutí, či jiného aktu, který jej nahrazuje. Tyto činnosti jsou podle § 6 a 7 stavebního zákona ve spojení se zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, svěřeny Magistrátu hl. města Prahy (dále jen „MHMP“), resp. jeho odborům jako jednotlivým správním orgánům.

Správní orgány zajišťují tuto činnost výslovně v rámci výkonu přenesené působnosti, veškeré úkony tedy musí mít oporu v právních předpisech (zde zejména stavební zákon, správní řád). Strategický plán není obecně závazným právním předpisem, pro správní orgány z něj nevyplývají žádné povinnosti. Výkon přenesené působnosti správních orgánů při rozhodování o území je z tohoto hlediska zcela nezávislý na politické vůli samosprávy.

2.1 KOMENTÁŘ SP6

Strategie, které nejsou naplňovány, nemají smysl. Funkční strategické plánování obsahuje metriky pro sledování naplňování strategií, akční plány s prioritami, termíny a milníky. K naplňování společných vizí musí samospráva své úředníky zaúkolovat.

Hl. m. Praha neusiluje o vytváření závazných pravidel, která jí umožní naplňovat vlastní cíle strategického plánu. Strategický plán není implementován do územního plánu sídelního útvaru hl. m. Prahy.

3. Jakými organizačními opatřeními hl.m. Praha jako kraj zajistila podrobné koordinované strategické a územní plánování pro území menší než kraj a větší než čtvrť (= Polyfunkční polycentrický rozvoj místních center)?

3. ODPOVĚĎ MHMP

Hlavní město Praha plní funkce kraje i obce, jak jí ukládá zákon. Je tedy výhodou, že není třeba na krajské úrovni koordinovat rozvoj více obcí mezi sebou. Činnost územního a strategického plánování tak s úzkým zapojením městských částí zajišťují odbor územního rozvoje MHMP a Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy (dále jen „IPR Praha“), které jsou zmocněni k podrobnému koordinovanému plánování na celém území hl. m. Prahy.

3. KOMENTÁŘ SP6

Zřizovací listina IPR a organizační řád IPR a odborů hl. m. Prahy definuje co je jejich náplní činnosti.

IPR má skutečně zajišťovat koordinační, koncepční činnost strategického a územního plánování, včetně spolupráce s MČ. Veškerá data a podklady jsou však připravovány jako podklad pro rozhodování samosprávy hl. m. Prahy. Odbor územního rozvoje plní úkoly na poli pořizovatele územního plánu. Působí v přenesené působnosti na poli státní správy. V konkrétní činnosti je odbor úkolován zejména ředitelem, kterého úkoluje zastupitelstvo, rada nebo primátor.

Z předchozích odpovědí je zřejmé, že odbory nejsou nijak úkolovány k naplňování strategického plánu. Strategický plán není ani implementován do územního plánu. IPR tedy připravuje podklady pro koordinaci, koordinuje s MČ, ale bez závazných usnesení samosprávy nemohou být naplňovány.

IPR s MČ spolupracuje stejně jako se všemi ostatními veřejnými a soukromými subjekty. MČ mají nárok na podporu, samotné však nedisponují reálnou pravomocí a vlastně ani financemi. *(Poznámka: Pokud tedy probíhá ještě další neformální koordinace mezi IPR a odborem územního plánu, jedná se o nestandardní, netransparentní postup s velkým prostorem pro korupční jednání.)*

3.1. Jakými organizačními opatřeními nebo nařízeními hl.m. Praha zajistila, aby v souladu s požadavky Politiky územního rozvoje[1] [2] [3] , která odkazuje na Lipskou chartu, Evropský právní rámec pro klima i Strategický rámec ČR 2030, dokázaly MČ Prahy vlastní strategické plánování koordinovat s územním plánováním?

3.1 ODPOVĚĎ MHMP

Strategické plánování městských částí je v jejich vlastní samostatné působnosti, jedná se o koncepční politické dokumenty samosprávy. Doporučujeme obrátit se na orgány samosprávy jednotlivých městských částí.

3.1 KOMENTÁŘ SP6

Pro polyfunkční rozvoj místních center neexistuje žádné konkrétní zadání.

3.2. Jakými organizačními opatřeními a nařízeními jsou úkolovány orgány veřejné správy hl.m. Prahy a v přenesené působnosti i MČ k ověřování, kontrole a naplňování vlastních specifických cílů strategického plánu?

3.2 ODPOVĚĎ MHMP

Úkolování subjektů hl. m. Prahy probíhá zpravidla prostřednictvím usnesení Rady hl. m. Prahy ke konkrétním úkolům, které případně vycházejí ze Strategického plánu s konkrétním pojmenováním nositele úkolu a termínu pro splnění úkolu. Usnesení Rady hl. m. Prahy jsou dostupná zde:

<https://zastupitelstvo.praha.eu/ina/SeznamList.aspx?aid=3&sid=0&pid=0&mid=0,80>

3.2 KOMENTÁŘ SP6

MČ jsou ve věcech územního plánování nesvéprávné. Pořizovatelem všech úrovní územně plánovací dokumentace je magistrát hl. m. Prahy. MČ tedy nejsou schopny své vlastní koncepční dokumenty převádět do závazných opatření. (Z výše uvedeného však vyplývá, že to nedělá ani samospráva hl. m. Prahy, a proto tento deficit není vnímán jako problém pro jednotlivé MČ.)

Žádné systémové opatření, které by umožnilo průběžné ověřování a kontrolu naplňování specifických cílů strategického plánu hl. m. Prahy nebylo přijato. Magistrát rozhoduje o jednotlivých agendách a projektech jednotlivě. Vždy ad hoc. IPR sice sestavuje cíle a metriky, ale nejsou přenášeny do závazné úrovně tak, aby byly sledovány i státní správou.

3.3. Jakými organizačními opatřeními nebo nařízením hl.m. Praha zajistila, aby strategické a územní plánování a řízení naplňovalo nařízení Evropského parlamentu a rady EU 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) č. 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999 ("evropský právní rámec pro klima"), jehož součástí je i Strategie pro udržitelnou a inteligentní mobilitu?

3.3 ODPOVĚĎ MHMP

Citované nařízení tzv. „evropského právního rámce pro klima“ vyžaduje, aby Evropská unie i členské státy na národní i lokální úrovni zvýšily své ambice a zintenzivnily opatření v oblasti ochrany klimatu s cílem dosažení klimatické neutrality, zejména ve smyslu snížení množství produkovaných skleníkových plynů v kombinaci s adaptací regionu na změnu klimatu.

Jako příklad jednoho z usnesení lze odkázat na Plán udržitelné mobility Prahy a okolí, který schválilo Zastupitelstvo hl. m. Prahy usnesením č. 7/32 ze dne 24. 5. 2019. Jedná se sřejmější strategický dokument hl. m. Prahy, jehož cílem je mj. snižovat negativní dopady plynoucí z dopravy na území hl. m. Prahy.

Hlavní město Praha na regionální úrovni pokrývá problematiku, na kterou směřuje tento dotaz, přijetím dokumentu „Klimatický plán hlavního města Prahy do roku 2030“, schváleného usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 27/30 ze dne 27. 5. 2021, ke stažení zde:

https://portalzp.praha.eu/file/3553799/Klimaplan_CZ_2301_09_ONLINE.PDF.

Tento dokument je zastřešující pro dříve vzniklé samostatné strategie Plán udržitelné mobility

<https://poladprahu.cz/> a Strategie adaptace hl. m. Prahy na změnu klimatu <https://adaptacepraha.cz/>. Cílem Klimatického plánu je snížení produkce skleníkových plynů na území hl. m. Prahy o 45 % oproti výchozím datům roku 2010. Tohoto snížení má být dosaženo prostřednictvím souboru 69 konkrétních opatření, k jejichž realizaci je nutná spolupráce odborů MHMP a jeho technických organizací.

Schválení Klimatického plánu bylo součástí závazku, vzniklého připojením hlavního města Prahy k mezinárodní iniciativě měst Covenant of Mayors for Climate and Energy v roce 2018. Bližší informace ke Klimatickému plánu a obecně k činnostem hl. m. Prahy týkajícím se adaptace na změnu klimatu lze nalézt na webu: https://portalzp.praha.eu/jnp/cz/ochrana_klimatu/index.html

3.3 KOMENTÁŘ SP6

[Plán udržitelné mobility byl dobře míněným záměrem, který je zakončen opatřeními](#), která však již dále nemají prokazatelnou návaznost na to, jak jsou z pohledu udržitelné mobility přínosné a efektivní.

Klimatický plán je kvalitní a hodnotný iniciační dokument, který nese potenciál reálných změn. Klimatický plán stejně jako všechny strategické dokumenty, jak se v odpovědi uvádí výše, je však nezávazný dokument. Pro jeho naplňování jsou tedy nutná konkrétní systémová opatření na poli územního plánování a organizační opatření, která zaúkolují veřejnou správu k jeho naplňování.

Konkrétní opatření klimatického plánu jsou specifické cíle, které je nutné dále konkretizovat v území a přesně je vymezit jako akční plány a pro ně přijmout nutná legislativní i organizační opatření. Zásadní však je, aby veškeré dílčí strategické dokumenty byly měřitelným a kontrolovatelným způsobem navázány na jednotný zastřešující dokument. Tím je strategický plán hl. m. Prahy a ten zase musí být navázán na Strategický rámec ČR 2030. Jen tak lze sledovat a ověřovat, jak jsou jednotlivé cíle naplňovány a jen tak lze systémově přenášet aktualizace strategií EU až na úroveň místních samospráv. *(Takto i stát získává zpětnou vazbu, jak které cíle fungují, jak se naplňují a jaký mají reálný přínos.)*

3.4. Jakým organizačním opatřením, územním opatřením, nebo jiným opatřením obecné povahy hl.m. Praha zajistila, aby v souladu se strategickými cíli, konkrétními požadavky Politiky územního rozvoje a závazky Lipské charty bylo utvářeno polyfunkční a polycentrické město utvářené ze spádových území, jako město krátkých vzdáleností schopné směřovat k uhlíkové neutralitě?

3.4 ODPOVĚĎ MHMP

V rámci pořizování územně plánovací dokumentace a jejích změn se naplňování strategických cílů posuzuje v procesu SEA (posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí). Pokud odbor ochrany prostředí MHMP nebo Ministerstvo životního prostředí ČR (dále jen „MŽP“) dospěje k závěru, že navržená územně plánovací dokumentace či její změna může mít významný vliv na životní prostředí nebo zdraví obyvatelstva, nechá tuto posoudit procesem SEA.

Na základě tohoto požadavku je vypracováno autorizovanou osobou vyhodnocení vlivu na udržitelný rozvoj území. V tomto vyhodnocení zpracovatel povinně porovnává navrženou územně plánovací dokumentaci či její změnu s cíli základních strategických dokumentů přijatých na národní úrovni či na úrovni města.

Mimo jiné se tedy vyhodnocuje i vztah navržené územně plánovací dokumentace či její změny k

cílům Strategického rámce ČR 2030, Strategického plánu hlavního města Prahy, Klimatického plánu hl. m. Prahy do roku 2030 a dalších základních koncepcí.

3.4 KOMENTÁŘ SP6

Posuzování SEA zpracovává odborný zpracovatel, který má k dispozici pouze to, co je předmětem řešení.

Hl. m. Praha nevytváří podrobnou územně plánovací dokumentaci, ale plánuje pouze na úrovni koncepcí, tedy územního plánu. Měřítko 1:10 000 znamená, že 1 mm na mapě je 10 m ve skutečnosti. V takto hrubém měřítku nelze zachytit potřebnou detailní podrobnost, která by umožnila hodnotit, zda a jak záměr odpovídá strategickým cílům i požadavkům Politiky územního rozvoje.

Hodnotitel porovnává obecné cíle s obecným územím. Pokud však pro území město nemá stanoven konkrétní akční plán, není hodnotitel vůbec schopen rozpoznat, zda je obecný cíl v území skutečně naplňován. Hodnocení pak nestojí na reálném základu, ale na předpokladech, které ale vůbec nemusí být naplněny. Absence podrobného plánování na úrovni udržitelných regionů – ve městě pak čtvrtové plánování – neumožňuje srozumitelně koordinovat konkrétní záměry v území, diskutovat je s občany a hledat nejlepší variantu řešení.

Udržitelný rozvoj není bez aktivní účasti a zapojení těch, kterých se to týká, možný a dosažitelný. Hledání stabilních dohod je možné jen tehdy, pokud se pracuje s odpovídajícím detailem, který je pro všechny účastníky dostatečně konkrétní a srozumitelný.

3.5. Kde a jak má hl. m. Praha vymezeny plochy, které jí umožní rozvíjet potenciál multimodální přepravy, aby se dovoz kamiony na větší vzdálenosti mohl přesouvat na nízkoemisní železnici?

3.5 ODPOVĚĎ MHMP

Hlavní město Praha má vymezeny dvě konkrétní lokality pro kombinovaný způsob přepravy zboží pro potřeby zásobování města v Zásadách územního rozvoje hl. m. Prahy (dále jen „ZÚR“) v oblasti Smíchovského nádraží a v Malešicích. Jedná se primárně o využití pro účel „city logistiky“. V předešlých verzích Politiky územního rozvoje ČR byl úkol prověřit lokality pro veřejná překladiště, který byl po aktualizaci č. 6 Politiky územního rozvoje ČR již vypuštěn po prověření. Dalším opatřením je obecně snaha podržet v rámci územního plánu hl. m. Prahy ostatní plochy u železničních stanic vhodné pro nákladní dopravu nebo ochranu koridorů vleček, na které je ovšem územní plán „poněkud krátký“ oproti procesům drážního zákona.

3.5 KOMENTÁŘ SP6

City logistika není kontejnerový terminál, jsou to dva zcela odlišné provozy. O kontejnerový terminál v Malešicích usilovala opakovaně společnost RCT. Nezískala žádnou politickou podporu a přestože záměr je v souladu s územním plánem, vyhodnotila, že záměr není v místě umístitelný a plánuje místo prodat provozovateli city logistiky. Na Smíchově je i realizace city logistiky s otázkou. Hl. m. Praha tedy nepodporuje a nerozvíjí kombinovanou nákladní přepravu. Protože se v Praze prakticky

nic nevyrábí a většina zboží se dováží na větší vzdálenosti, Praha zatěžuje dopravní síť celé ČR kamiony, které najedou miliony zcela zbytečných vozokilometrů. (Po železnici se dopraví jen cca 10 % zboží. Potenciál je 30–35 %.)

4. Jak byly zadány a řešeny úkoly pro územní plánování, které Politika územního rozvoje dává hl.m. Praze a Středočeskému kraji v rozvojových oblastech a rozvojových osách konkrétně OB1 Metropolitní rozvojová oblast Praha?

4 ODPOVĚĎ MHMP

Dotaz je třeba směřovat na Ministerstvo pro místo rozvoj ČR (dále jen „MMR“), které naplňování úkolů řídí a sleduje. Hlavní město Praha nemůže z hlediska své územní působnosti řešit území Středočeského kraje. Jediným nástrojem tak zůstávají územní studie řešící komplexně území celého pražského metropolitního regionu, zadávané ústředním orgánem, což se zatím děje pouze formou Územní studie Pražského metropolitního regionu 1, která je zaměřena na infrastrukturu dopravní, technickou a zelenou. Pořizovatelem je MMR.

4. KOMENTÁŘ SP6

MMR nemůže být zodpovědná za nekoncepční rozvoj, který je způsoben nekoordinovaným územním rozvojem hl. m. Prahy a obcí Středočeského kraje. Strategický rámec ČR 2030 dává požadavky na podrobné plánování, které bude větší než obec a menší než kraj. Praha je kraj i město. Zásady územního rozvoje kraje se zde kryjí s územním plánem. Praha má tedy na celé své území zpracovanou územně plánovací dokumentaci v měřítku územního plánu, která je jednotně spravována. Je tak v jejich silách koncepčně územní rozvoj koordinovat s okolními obcemi a městy.

[Zpracovávaná územní studie přináší cenná data. Práce se pohybuje zatím pouze na úrovni Zásad územního rozvoje.](#) Cílem je studii zapsat a aktualizovat podle ní ZÚR hl. m. Prahy a Středočeského kraje. Jejím nedostatkem je, že není celostní. Nevychází ze tří pilířů udržitelnosti, a tak nenaplnuje smysl, který je definován v PÚR. Ačkoliv práce ovlivní celý metropolitní region, probíhá bez řádné komunikace se samosprávami obcí a měst. Cíle a úkoly pro práci zpracovatele zadává IPR, ačkoliv smyslem je plnění Strategického rámce ČR 2030, zpracovatel T-plan to nemá v zadání. Praha je hegemon celé ČR a neplnění úkolů PÚR je zarážející.

4.1 Jak byly zadány, kým zpracovány, jak a s kým projednány územní studie řešící zejména vazby veřejné infrastruktury?

4.1 ODPOVĚĎ MHMP

Odpověď viz bod 4. Primárním nositelem tohoto úkolu je MMR, neboť se jedná o území, které zahrnuje více krajů. V současnosti je pořizována Územní studie Pražského metropolitního regionu 1. Dle našich informací MMR zároveň připravuje zadání Územní studie Pražského metropolitního regionu 2. Územní studii Pražského metropolitního regionu 1 zpracovává tým zpracovatelů vybraný procesem zákona o zadávání veřejných zakázek výběrovým řízením a tvoří ho zástupci IPR Praha,

Atelier T-plan, s.r.o. a VRV, a.s. a tým doc. Kláry Salzmanna. Návrh územní studie projednáván nebyl, protože ještě není dokončen.

4.1 KOMENTÁŘ SP6

Každá územní studie má své fáze. Zásadní fází pro návrh je analýza. Ta byla představena 26. 1. 2024 v CAMPu. Zpracovatelé jsou sice všichni jmenovaní, ale celý proces vede IPR, který také definoval 25 úkolů k řešení, které ale nejsou jasně navázány na SR ČR 2030. Strategický rámec ČR 2030 [definuje 27 strategických cílů](#), které máme všichni naplňovat. K nim popisuje specifické cíle. To je kompas, kterým se má řídit celá ČR, a kterému i odpovídají požadavky PÚR.

Pokud výsledky analýzy nejsou porovnány ve vztahu k cílům Strategického rámce ČR 2030, nejsou jasné priority a výsledky mohou být pak různě interpretovány. Celá práce sice usiluje o kvalitní sběr dat, ale reálné zapojení těch, kterých se práce nejvíce týká, je minimální. Tento deficit ohrožuje smysluplnost návrhové části.

4.2 Jak byly zadány, kým zpracovány, jak a s kým projednány územní studie řešící problémy suburbanizace, zejména hierarchie sídelní struktury a nekoncepční rozvoj?

4.2 ODPOVĚĎ MHMP

Odpověď viz bod 4.1.

4.2 KOMENTÁŘ SP6

Hl. m. Praha vytváří dojem, že toto není její kompetence. PÚR však vysloveně uvádí, že za řešení odpovídají všichni tři aktéři: MMR jako pořizovatel, Středočeský kraj a hl. m. Praha jako kraje, které musí společně svůj rozvoj koordinovat. Usnesením zastupitelstva hl. m. Prahy č. 32/47 ze dne 16. 12. 2021 a usnesením zastupitelstva Středočeského kraje č. 093-11/2021/ZK ze dne 29. 11. 2021 bylo schváleno MEMORANDUM o vzájemné spolupráci mezi hlavním městem Prahou a Středočeským krajem. Podmínky ke koordinaci a spolupráci tedy existují a není třeba čekat na iniciativu MMR.

4.3 Kde jsou zveřejněny a jak je zajištěno, aby byly územní studie bodu 4.1 a 4.2 pro rozhodování veřejné správy neopomenutelným podkladem pro rozhodování?

4.3 ODPOVĚĎ MHMP

Územní studie budou zveřejněny po jejich dokončení, resp. po schválení možnosti jejich využití pořizovatelem (MMR). Zpřístupnění a zanesení údajů o schválení možnosti využití do evidence územně plánovací činnosti je ze zákona rovněž úkolem pořizovatele. Proces byl dosud upraven v § 30 odst. 5) a § 166 odst. 3) stavebního zákona, v době předpokládaného dokončení územních studií se bude zřejmě řídit již výhradně § 68 odst. 5) a § 269 zákona č. 283/2021 Sb., tzv. nového stavebního zákona.

MMR jako pořizovatel uvedených územních studií je v zadání určilo primárně jako podklad pro:

- a) pořizování Politiky územního rozvoje a územně plánovací dokumentace včetně jejich aktualizací a změn,
- b) činnost MHMP, Krajského úřadu Středočeského kraje a úřadů obcí s rozšířenou působností jako pořizovatelů územně plánovacích podkladů a územně plánovací dokumentace,
- c) podklad pro správní úvahu MMR při dozoru nad koordinací využití území Středočeského kraje a hl. m. Prahy,
- d) podklad pro strategické úvahy o budoucím způsobu řešení koordinace územního rozvoje pražského regionu.

Bude-li konečné využití územních studií upřesněno nebo rozšířeno, pořizovatel zanesse tuto skutečnost do evidence územně plánovací činnosti. Lze předpokládat, že kromě povinného vložení do Národního geoportálu územního plánování zveřejní MMR v zájmu širší veřejné informovanosti odkaz na pořízené územní studie i na svých webových stránkách.

4.3 KOMENTÁŘ SP6

Územní studie je základní nástroj pro koordinaci problémů v území. Celý proces by měl být co nejtransparentnější a s co největším zapojením. Pořizování územní studie je unikátní příležitost diskutovat problémy v širším kontextu. Bez široké prezentace a zapojení se bude jednat o promarněnou příležitost společně si vyjasnit a vyjednat dlouhodobé směřování a vizi rozvoje, která bude šířeji sdílená, pochopená a následovaná.

4.4 Jak a podle jakých podkladů byl vymezen koridor vedení dálnice D0 518-519 do Zásad územního rozvoje a územního plánu ?

4.4 ODPOVĚĎ MHMP

Podrobný popis důvodů vymezení koridoru D0, resp. Pražského okruhu, včetně podkladů pro vymezení, je dostatečně podrobně popsán v odůvodnění Aktualizace č. 1 ZÚR, textová část odůvodnění, strana 64 a dále. Materiál je dostupný na webu odboru územního rozvoje MHMP: https://uzr.praha.eu/uzplan/Uzemni_plan_HMP/OOP_43_1_AZUR/OOP43.html

4.4 KOMENTÁŘ SP6

ZÚR uvádí: „Absence chybějících úseků Pražského okruhu se velmi negativně projevuje na zatížení komunikační sítě v silně urbanizovaných oblastech hl. m. Prahy. Je nutné vytvořit dálniční síť na okraji, která bude dostatečně atraktivní pro vytvoření nabídky alternativní trasy mimo intenzivně urbanizovaná území.“ Odůvodnění umístění dálnice stojí na tezi, že je správné do města přivést mezinárodní dálkovou kamionovou dopravu, a tu sloučit s městskou dopravou. Veškeré posuzování a hodnocení je na 19 stránkách vždy posuzováno tak, že mezinárodní dálnice bude zároveň městskou komunikací. Jednotlivé studie a hodnocení řeší různé aspekty.

Je objektivní fakt, že na severu Prahy chybí plnohodnotné městské spojení, ale je zcela v rozporu s cíli udržitelné mobility, aby se realizovalo mezinárodní dálnicí, která vylučuje možnost regulace dopravy a preference městské hromadné dopravy. Tento postup je v elementárním rozporu se

Strategií udržitelné a inteligentní mobility, která byla schválena v Bruselu dne 9. 12. 2020 a je dnes součástí nařízení EU 2021/1119 ze 30. 6. 2021 („evropský právní rámec pro klima“).

4.5 Jak a podle jakých podkladů lze doložit, že dálnice D0 úsek 518-519 zajišťuje účelnou distribuci zdrojové a cílové dopravy a je v souladu s prioritami politiky územního rozvoje a cíli udržitelného rozvoje?

4.5 ODPOVĚĎ MHMP

Odpověď viz bod 4. 4. Podkladem pro argumentaci byly mimo jiné i výstupy z dopravních modelů. Soulad s Politikou územního rozvoje ČR potvrdilo úspěšné projednání Aktualizace č. 1 ZÚR včetně opakovaného soudního přezkumu správními soudy. V jejich rozsudcích lze také nalézt verifikaci souladu vymezeného koridoru Pražského okruhu s Politikou územního rozvoje ČR.

Pro úplnost doplňujeme, že dostavba chybějících úseků Pražského okruhu je též zahrnuta v Plánu udržitelné mobility Prahy a okolí, a to jako jedno z opatření. Nicméně jedná se o investici státu v zastoupení ŘSD, nikoli hl. m. Prahy. Plán udržitelné mobility Prahy je stěžejním strategickým dokumentem hl. m. Prahy, jehož cílem je mj. snižovat negativní dopady plynoucí z dopravy na území hl. m. Prahy.

4.5 KOMENTÁŘ SP6

Aktuální dokumentace EIA pro úsek 518-519 dokládá obrovskou dopravní indukci individuální dopravy a samotný výhled IPRu konstatuje, že řešení městu nepomůže. EIA pro úsek 520 propočítává varianty a ukazuje, že bez 518-519 budou přilehlé městské komunikace zatíženy méně. Aby se mezinárodní dálnice neucpala díky městské dopravě, řeší ŘSD nyní v úseku 518-519 změnu ÚP a rozšíření dálnice D0 po celé délce na 3+3 pruhy. Vedení dálnice přes nejcennější celistvé rekreační území, které je dosažitelné pěšky na kole z centra města není a nemůže být v souladu s vizí udržitelného rozvoje města. Nekoordinace hl.m. Prahy se Středočeským krajem a dotčenými obcemi pak blokuje [řádově levnější a efektivnější řešení, které umožní vytvořit městské spojení a samostatné propojení TEN-T, které nevyvolá dopravní indukci a bude v souladu s potřebami města.](#) Samotný plán udržitelné mobility nemá žádný reálný vztah k cílům udržitelného rozvoje a dekarbonizaci. Seznam opatření je vymezen na roky 2019-2023 a měl by být proto aktualizován.

5. Jakým opatřením došlo k prověření stávajícího územního plánu, aby investoři měli jistotu, že investice připravované podle tohoto územního plánu jsou v souladu s udržitelným rozvojem území?

5. ODPOVĚĎ MHMP

Z hlediska stávajícího územního plánu je postupováno plně v souladu se stavebním zákonem, který nezná proces prověřování jistot investic.

5. KOMENTÁŘ SP6

Zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, obsahuje § 40 Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území. Jedná se o požadavek na celostní posouzení dokumentace, které zohledňuje všechny tři pilíře udržitelného rozvoje. Z přílohy žádosti je zřejmé, že cílem dotazu je získat informaci, jak chce hl. m. Praha zajistit, aby rozhodování podle stávajícího územního plánu bylo v souladu s požadavkem nového stavebního zákona respektive § 40.

Otázka zůstala nezodpovězena a lze ji vyložit tedy tak, že hl.m. Praha tento problém neřeší.

5.1. Jak hl.m. Praha zajistila, aby pro zásadní investici celoměstského významu jako je stavba mezinárodní dálnice D0 úseku 518-519 proběhlo řádné vyhodnocení vlivu umístěné trasy na udržitelný rozvoj území?

5.1

Vyhodnocení bylo řešeno z pozice hl. m. Prahy v procesu územního plánování v rámci Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území Aktualizace č. 1 ZÚR.

Stavba silničního okruhu D0 518, 519 Ruzyně – Březiněves je stavbou připravovanou Ředitelstvím silnic a dálnic s. p., nikoliv hlavním městem Prahou. Tato stavba ze zákona podléhá procesu posuzování vlivu záměru na životní prostředí (EIA), v němž musí být zpracována obsáhlá dokumentace popisující vlivy záměru na jednotlivé složky životního prostředí a lidské zdraví i kumulativní vlivy záměru s jinými připravovanými či povolenými změnami v území.

Úplnost dokumentace následně hodnotí zpracovatel posudku EIA, jako nezávislá autorizovaná osoba. Nebylo tedy nutné, aby řádné vyhodnocení vlivu záměru na udržitelný rozvoj území zajišťovalo hlavní město Praha, protože takové vyhodnocení musí být provedeno ze zákona.

Proces posuzování vlivů dané stavby na životní prostředí a lidské zdraví aktuálně probíhá, příslušným orgánem EIA je pro tento záměr MŽP.

5.1 KOMENTÁŘ SP6

Jak je patrné z přílohy podání, tak se otázka týká opět vztahu k § 40 nového stavebního zákona. [V současné době platí aktualizace ZÚR, které jsou účinné od 28. 7. 2022.](#) Ani tato dokumentace nemá žádný vztah ke strategickému rámci se třemi pilíři udržitelného rozvoje. Posouzení vlivu na udržitelný rozvoj stále vychází z aktualizace č. 1 z roku 2009, kde je udržitelný rozvoj hodnocen jen jako vliv na životní prostředí. Argumentace procesem EIA je ve vztahu k územnímu plánu irelevantní. Zákon č. 283/2021 Sb. – nový stavební zákon řadí proces EIA již k hmotnému stavebnímu právu. Hodnotitel v procesu EIA již neřeší, zda je možné záměr umístit, ale jen se hledá nejméně škodlivé řešení (nejvíce prospěšné) v rámci platného územního plánu. Proces EIA tedy nehledá alternativu, protože dle aktuálně platné legislativy platí, že pokud je záměr v územním plánu, je v souladu s cíli udržitelného rozvoje – viz § 40 stavebního zákona. *(Výsledkem procesu EIA sice může být konstatování, že záměr území poškodí a městu nepomůže, ale protože je to v územním plánu, tak po navržení maxima možných opatření jej lze realizovat.)*

EIA však dokládá tak velkou dopravní indukci, že se kapacitně kamiony a osobní auta na úsek 518, 519 nevejdou. Dálnici je třeba rozšířit ze 2+2 pruhů na 3+3 pruhy. ŘSD proto nyní žádá o změnu územního plánu. Tato změna se teprve připravuje a je tedy zřejmé, že v rámci projednávání změny bude nutné hodnocení dle § 40 zákona č. 283/2021 Sb. provést.

6. Jakým opatřením obecné povahy, nebo jiným nařízením hl. m. Praha zajistila, aby po ukončení přechodného období 1.7.2024 a nabytí účinnosti zákona 283/2021 Sb. Stavebního zákona, měla samospráva nadále schopnost vyjednávat podrobné podmínky využití území?

6. ODPOVĚĎ MHMP

Zákon č. 283/2021 Sb., tzv. nový stavební zákon, v aktuálním znění, nesnižuje schopnosti samospráv vyjednávat podrobné podmínky využití území. Kompetence samospráv nejsou novým stavebním zákonem omezovány.

6. KOMENTÁŘ SP6

Zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, neomezuje kompetence, ale jasně je vymezuje. Odděluje hmotné stavební právo a územní plánování. Předpokládá, že veškeré potřeby veřejného zájmu samosprávné orgány města spolu se svými občany zajistí již v procesu územního plánování.

Stavební úřad je sice úkolován sledovat potřeby veřejného zájmu, ale tak, že plní úkoly a cíle územního plánování a řídí se tím, co vymezila samospráva v rámci procesu územního plánování. Hl. m. Praha však nedisponuje podrobnou územně plánovací dokumentací. Většinu území hl. m. Prahy pokrývá pouze územní plán, který je pouhou koncepcí rozvoje.

V současné době probíhá podrobné vyjednávání o využití území v rámci procesu územního řízení. Nový stavební zákon však již toto nezná. Povoluje pouze záměr. Samospráva nemá právo v rámci povolování záměru namítat nic z toho, co je možné ošetřit na poli územního plánování, kam patří vše od územního plánu, přes územní studie, regulační plán i plánovací smlouvy. Pokud tedy hl. m. Praha nevloží do územního plánu požadavky na větší podrobnost nebo uzavření plánovací smlouvy, z logiky věci nemá pak nárok nic z toho požadovat.

7. Jakým organizačním opatřením, územním opatřením, nebo jiným opatřením obecné povahy hl.m. Praha zajistila, aby po nabytí účinnosti nového stavebního zákona od 1.7.2024 měla samospráva možnost na rozvojových a transformačních plochách města vyjednat plánovací smlouvy se spravedlivým plněním za zhodnocené území ?

7. ODPOVĚĎ MHMP

Rada hl. m. Prahy toto zajistila svým usnesením č. 2228 ze dne 9. října 2023, na základě kterého má odbor územního rozvoje MHMP mimo jiné za úkol v samostatné působnosti zajistit v rámci územního plánování a územního rozvoje po metodické stránce přípravu plánovacích smluv (smluv o spolupráci) a podkladů pro ně.

Dále má za úkol zajistit metodickou a právní podporu a administraci externích právních služeb v oblasti plánovacích smluv (smluv o spolupráci) v rámci přípravy podkladů pro rozhodnutí Rady hl. m. Prahy a Zastupitelstva hl. m. Prahy a poskytovat metodické, poradenské a konzultační činnosti Radě a Zastupitelstvu v oblasti územního rozvoje, územního plánu hlavního města Prahy a plánovacích

smluv (smluv o spolupráci).

Dále bylo i z tohoto důvodu zřízeno na odboru územního rozvoje MHMP nové oddělení, a to oddělení projektové a metodické podpory.

7. KOMENTÁŘ SP6

Deklarované usnesení rady nemá dopad na územní plán. Bez vložení požadavku na plánovací smlouvy pro rozvojové a transformační plochy do územního plánu bude uzavření plánovací smlouvy pouze dobrovolným aktem, tak jako je tomu doposud. Příčinou dobrovolnosti je však to, že zákon č. 183/2006 Sb., starý stavební zákon, nedával právo požadovat za zhodnocení území od jejich majitelů plnění. Toto je nyní upraveno v zákoně č. 283/2021 Sb. v § 130, kdy v rámci uzavřené plánovací smlouvy může stavebník poskytnout plnění. Samospráva má tedy nově právo uzavření smlouvy požadovat a požadavek na plnění deklarovat.

Z logiky zákona zároveň plyne, že pokud toto právo samospráva neuplatňuje, pak o plnění nemá zájem. Stejně tak je logické i zrušení stávajícího pravidla, kdy stavební úřad vyžaduje posouzení souladu záměru s územním plánem. Nyní se tato kompetence vrací na stavební úřad. Odbor územního plánu tak nadále zůstává jako pořizovatel, ale do povolovacího procesu již nijak nezasahuje. Samospráva je pouhým účastníkem řízení, které si sám vede stavební úřad. Umístění stavby tak probíhá podle pravidel, která si samospráva stanovila v územně plánovací dokumentaci, Pražských stavebních předpisech a které jsou definovány úkoly a cíli územního plánování.

7.1. Jakým organizačním opatřením, územním opatřením, nebo jiným opatřením obecné povahy hl.m. Praha zajistila, že v rozvojových a transformačních plochách města jsou garantovány odpovídající služby a vybavenost i koridory pro rozvoj městské dopravy, cyklodopravy a pěší dopravy?

7.1 ODPOVĚĎ MHMP

Pro koordinaci hl. m. Praha využívá paletu nástrojů v různých fázích přípravy území. V první řadě se jedná o nástroj územní studie nebo urbanistické studie, které prověřují území a definují urbanistickou strukturu, její kapacity a s ní související infrastrukturu, ať již v oblasti dopravní, technické nebo občanské vybavenosti. Pro realizaci těchto opatření se pak tato řešení implementují do územně plánovací dokumentace a do smluv o spolupráci (do budoucnosti plánovacích smluv), aby mohla být realizována.

7.1 KOMENTÁŘ SP6

Odpověď je pouhou obecnou deklarací, která není žádným způsobem vymahatelná. Pokud hl. m. Praha skutečně plánuje pro dané území poříditi územní studii, nebo regulační plán a následně uzavřít plánovací smlouvu, musí být tento požadavek již obsažen v územně plánovací dokumentaci, tedy v územním plánu sídelního útvaru hl. m. Prahy. Jen tak bude zřejmé, že pro území je třeba vyjednat podrobné podmínky využití včetně případného plnění, nebo poskytnutí ploch pro služby, vybavenost a veřejnou infrastrukturu. Nedojde tak k prostému zhodnocení území bez dalších podmínek. V současné době nic z toho stávající územní plán neobsahuje. Pro majitele pozemků, ale zejména pro stavební úřad, je to jasný signál, že hl. m. Praha nemá v území žádné jiné podmínky, než stanovi koncepce rozvoje území dle územního plánu a majitelé pozemku jej v souladu s touto koncepcí mohou využít plně podle svých zájmů a potřeb.

Pokud po uplynutí přechodného období, tedy po 1. 7. 2024, budou samosprávy prostřednictvím odboru územního plánování požadovat pořízení územní studie a umístění veřejné infrastruktury, jedná se nepochybně o změnu územně plánovací dokumentace. Následný požadavek na vymezení veřejné infrastruktury může oprávněně vlastník pozemku považovat za omezení zastavitelnosti pozemku. V souladu s § 133 může pak uplatnit požadavek na náhradu za změnu v území. Hl. m. Praze tak hrozí, že nejenže nebude mít právo na plnění za zhodnocení pozemku, ale naopak bude muset za vznik veřejné infrastruktury platit.

Nevložení podmínek, které budou požadovat pořízení podrobné územně plánovací dokumentace, včetně požadavku na vyjednání podmínek plnění v rámci plánovací smlouvy do územního plánu, je v rozporu s péčí řádného hospodáře. Nový stavební zákon jasně deklaruje, že územní plánování má konkrétní finanční dopady. Ignorováním tohoto faktu se samosprávné orgány hl. m. Prahy a potažmo i samosprávy MČ vystavují riziku trestního stíhání. Je zřejmé, že bez vložení podmínek pro pořízení podrobné územně plánovací dokumentace a požadavku na plánovací smlouvy dochází k plošnému zhodnocení území rozvojových ploch hl. m. Prahy bez toho, že by hl. m. Praha měla nárok získat za zhodnocené území na poli územního plánu odpovídající plnění.

Závěr:

Všechny státy EU se zavázaly ke společnému postupu v dekarbonizaci a k přechodu na uhlíkovou neutralitu. Pro soukromé i veřejnoprávní korporace vzniká postupně legislativa, která sleduje 17 cílů OSN, které vychází ze 3 pilířů udržitelného rozvoje. Pro velké producenty CO2 vznikají taxonomie. Velké korporace a společnosti již dnes musí povinně zavést SDG reporting ve kterém každoročně informují jak naplňují vlastní dekarbonizační cíle a jak přispívají k plnění 17 cílů OSN. Stejně tak i státy EU zpracovaly své strategické rámce, které jsou navázány na Agendu 2030. Ta převádí Strategický rámec ČR 2030 na 17 cílů OSN. Stejným způsobem představují svoji vizi všechny státy EU. Tento postup umožňuje sledovat naplňování společných cílů, koordinovat společnou činnost a vytvářet legislativu. Stát už v roce 2018 dal organizační pokyn všem orgánům veřejné správy a samosprávám, aby si podle Strategického rámce ČR 2030 zpracovaly vlastní strategické plány, zavedly strategické plánování a řízení. V návaznosti na to je nyní zpracovávána i legislativa. Pokud hl.m. Praha nemá zorganizovanou vlastní činnost a nekoordinuje své cíle s cíli, ke kterým se ČR zavázala v EU, hrozí, že celá ČR do budoucna nebude konkurenceschopnou zemí. Praha je ekonomickým hegemonem celé ČR s největším inovačním potenciálem. Pokud hl.m. Praha může, pak tedy i musí být inovační leader a pomáhat celé ČR, plnit společné cíle a aktivně spolupracovat na přechodu na uhlíkovou neutralitu. Veřejnoprávní korporace v přenesené působnosti vykonávají celou řadu úkolů. Z nich pak zejména územní rozvoj a vzdělávání představuje úhelný kámen rozvoje, bez kterého se soukromý sektor neobejde. Koordinační role samospráv jako veřejnoprávních korporací je v těchto oblastech zcela nezastupitelná. Odpovědi na otázky dokládají, že hlavní město Praha si svoji odpovědnost k ČR ani neuvědomuje. Není na svoji roli připravena a ani se na ni nepřipravuje. Nejedná se jen o pochybení, ale jedná se i o zanedbání zákonných povinností. V době, kdy jsou občané prakticky denně konfrontováni s důsledky, které plynou z dekarbonizačních závazků, je tento přístup těžko omluvitelný.